

FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ
MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Krizové situace a obnova území

– opatření, financování,
legislativa a procedury

Procházka Josef

CÍL

Představit přístupy státu (platnou právní úpravou)
k financování:

- přípravy na krizové situace;
- řešení krizové situace;
- likvidaci následků mimořádných událostí a krizových situací vojenského a nevojenského charakteru.

OBSAH

ÚVOD

1. FINANCOVÁNÍ KS NEVOJENSKÉHO
CHARAKTERU

2. FINANCOVÁNÍ KS VOJENSKÉHO CHARAKTERU

3. OBNOVA ÚZEMÍ

4. NÁHRADA ŠKOD

5. ZÁVĚR

LITERATURA - ZÁKLADNÍ (1)

- ŠENOVSKÝ, M. a ADAMEC, V. Právní rámec krizového managementu. Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, Ostrava 2007, ISBN 80-86634-55-8.
- Zákon č.239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatření pro krizové stavy
- Zákon č. 12/2002 Sb. o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR.

LITERATURA - DOPORUČENÁ (2)

- Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecné řízení)
- Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- <https://docplayer.cz/19647046-Financovani-opatreni-pri-reseni-mimoradnych-udalosti-a-krizovych-situaci.html>
- <https://docplayer.cz/21284665-Pomucka-pro-starosty-obci-jihoceskeho-kraje-financni-zabezpeceni-krizovych-situaci-na-urovni-obce-pro-kalendarni-rok-2014.html>

ÚVOD

KRIZE A FINANCE

- Prevence, příprava, řešení a obnova KS má významné zdrojové implikace.
- Jak vyčíslit zdraví, životy, škody na majetku, ...?
- **Schodek hospodaření SR** v roce 2020 činil 367,4 mld. Kč.
- Původně schválený SR počítal se schodkem 40 mld. Kč.
- Důvody: propad příjmů SR, absence úsporných opatření, výdaje spojené s Covidem, růst běžných výdajů nesouvisející s pandemií.
- Výdaje SR 2020 vzrostly meziročně o 291 mld. Kč.
- Minimálně 147 miliard korun nesouviselo s pandemií (NKÚ).

Vývoj příjmů a výdajů územních rozpočtů (v mil. Kč):

Kraje:	2020	2019
příjmy	262 335,28	238 539,13
výdaje	267 368,66	232 708,90
saldo	-5 033,38	5 830,23
Obce:		
příjmy	368 980,14	360 463,28
výdaje	349 944,93	334 934,05
saldo	19 035,21	25 529,23
Územní rozpočty celkem:		
příjmy	626 221,88	594 057,79
výdaje	612 212,84	562 387,19
saldo	14 009,04	31 670,60

FINANCOVÁNÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ

- Platná právní úprava řeší financování KS vojenského i nevojenského charakteru;
- Financování KS ze strany státu je řešeno rezervou ve státním rozpočtu;
- Existují další zdroje financování (fondy EU, dary, ...)
- Za SOS a VS se přechází na nouzový (válečný) režim rozpočtového financování.

FINANCOVÁNÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ

- ČNB posiluje za KS své kompetence ke stabilizaci měny a hospodářství;
- Nastaveny jsou mechanismy pro financování kompenzací za poskytované věcné prostředky a služby ze strany občanů;
- Omezena mohou být nejen práva osobní, ale i vlastnická
- Nastavena jsou pravidla pro financování škod a obnovy území.

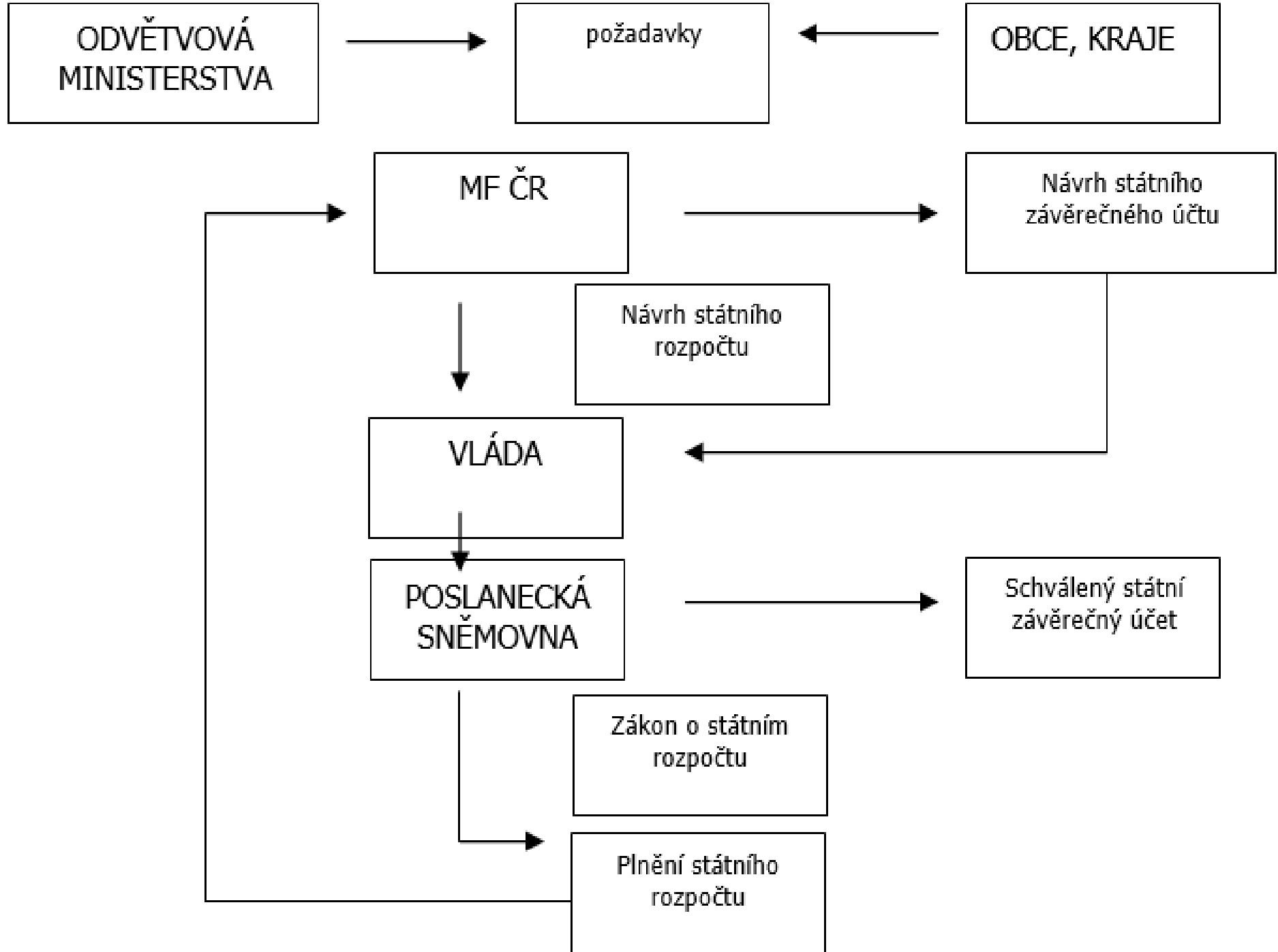
1. FINANCOVÁNÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ NEVOJENSKÉHO CHARAKTERU

- Rozpočtové financování
- Financování nevojenských KS dle krizových pravidel
- Financování hasičského záchranného sboru a jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí
- Financování IZS
- Financování HOPKS

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (1)

Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech

- Stanovuje pravidla pro financování státu včetně způsobu financování KS
- Upravuje tvorbu, funkce a obsah střednědobého výhledu státního rozpočtu (schvaluje vláda), státního rozpočtu a státního závěrečného účtu, příjmy a výdaje státního rozpočtu a další.
- Umožňuje financovat všechny krizové situace.
- MF po projednání s MV navrhuje v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa účelovou rezervu finančních prostředků na řešení KS a odstraňování jejich následků.

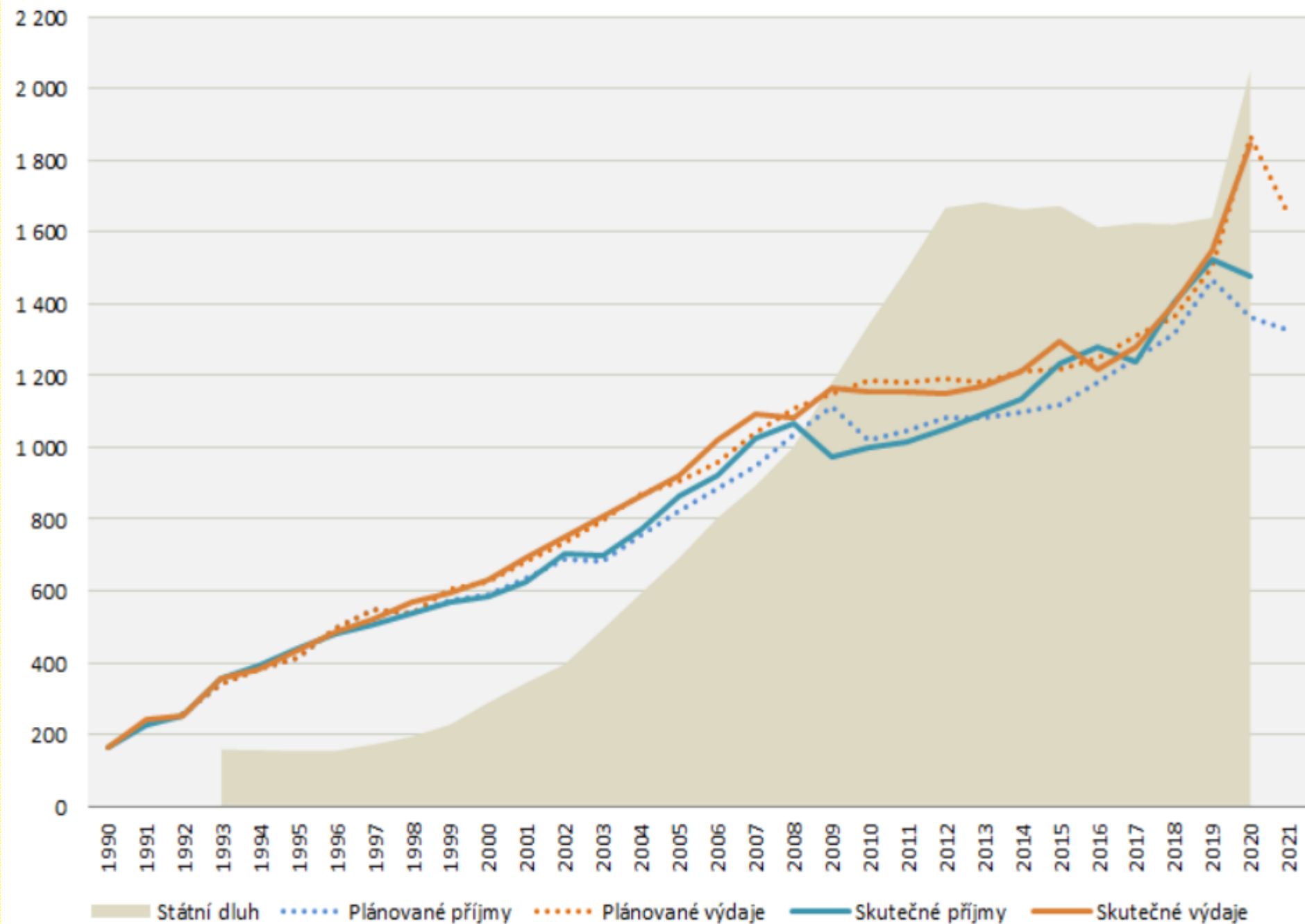
Graf vývoje HDP (v %)[zdroj?]

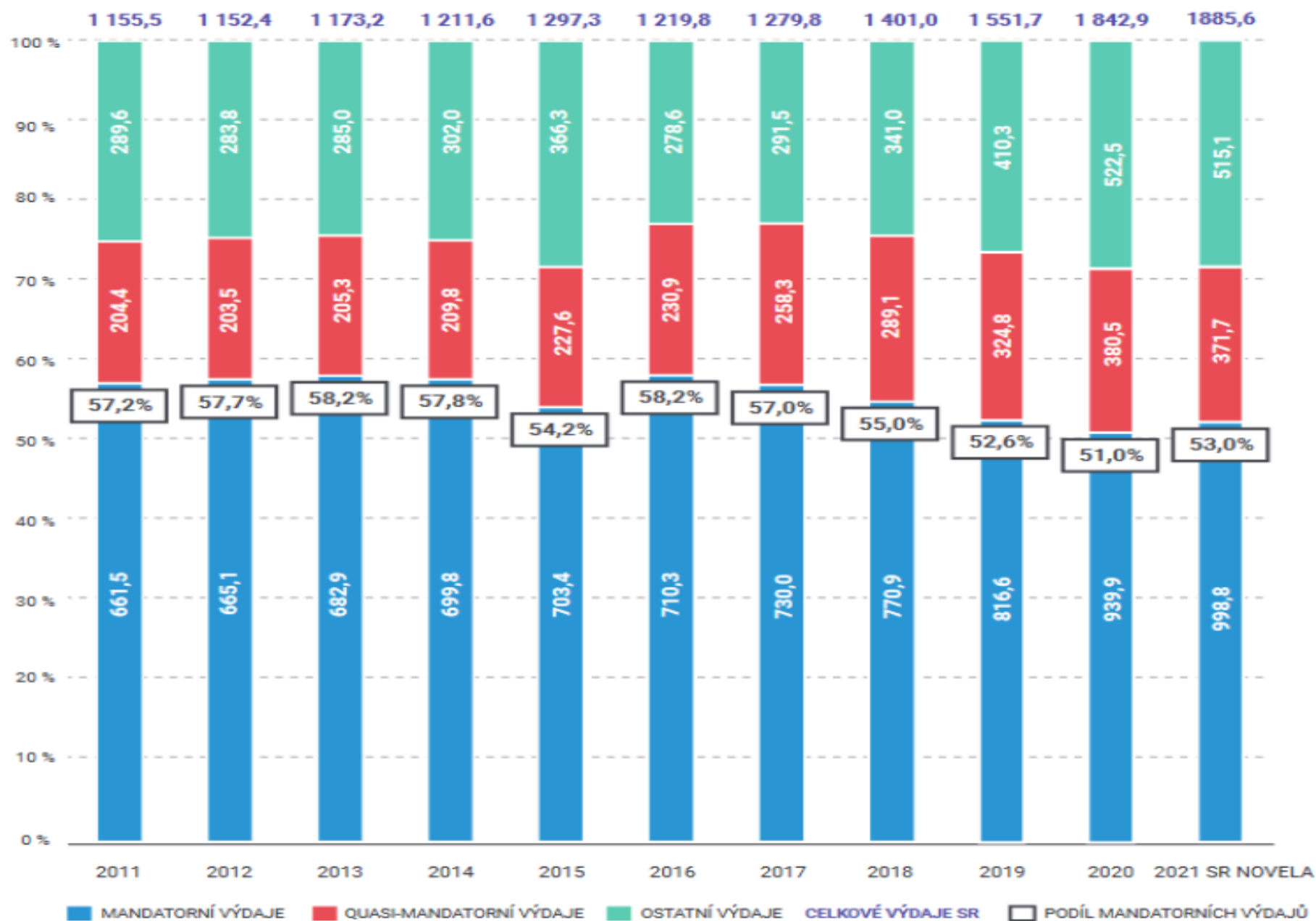
Graf skutečné bilance státního rozpočtu (v miliardách korun), povšimněte si podobnosti s vývojem ekonomiky

Příjmy a výdaje státního rozpočtu ČR (miliardy Kč)

VÝVOJ A PODÍL CELKOVÝCH, MANDATORNÍCH A NEMANDATORNÍCH VÝDAJŮ V LETECH 2011—2021 V MLD. KČ

KAPITOLY STÁTNÍHO ROZPOČTU

- [Ministerstvo financí předložilo vládě rozpočet na rok 2021 | 2020 | Ministerstvo financí ČR \(mfcr.cz\)](#): sloupec 1 = 2020; 4 = 2021

301	Kancelář prezidenta republiky	419 324 007	419 324 007	422 814 860	419 324 007	3 490 853	0
302	Poslanecká sněmovna Parlamentu	1 393 659 786	1 393 659 786	1 438 595 893	1 438 595 893	44 936 107	44 936 107
303	Senát Parlamentu	645 607 330	645 607 330	635 793 524	635 793 524	-9 813 806	-9 813 806
304	Úřad vlády České republiky	1 091 826 213	1 062 846 452	1 047 452 030	1 034 914 472	-44 374 183	-27 931 980
305	Bezpečnostní informační služba	2 147 315 000	2 147 315 000	2 297 315 000	2 297 315 000	150 000 000	150 000 000
306	Ministerstvo zahraničních věcí	8 171 302 949	8 144 552 917	8 622 642 916	8 597 440 744	451 339 967	452 887 827
307	Ministerstvo obrany	75 500 365 700	75 448 513 750	85 359 896 857	85 315 989 374	9 859 531 157	9 867 475 624
308	Národní bezpečnostní	295 080 427	295 080 427	293 406 347	293 406 347	-1 674 080	-1 674 080

313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	686 800 038 058	680 943 474 537	707 774 496 869	702 705 971 027	20 974 458 811	21 762 496 490
314	Ministerstvo vnitra	81 519 358 975	80 131 603 111	84 757 415 182	83 479 863 852	3 238 056 207	3 348 260 741
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	226 467 000 210	214 278 673 954	239 655 319 850	226 461 098 351	13 188 319 640	12 182 424 397
336	Ministerstvo spravedlnosti	31 891 409 426	31 792 288 939	31 920 115 445	31 831 488 666	28 706 019	39 199 727
358	Ústavní soud	239 788 895	239 788 895	236 988 895	236 988 895	-2 800 000	-2 800 000
374	Správa státních hmotných rezerv	2 581 804 229	2 581 804 229	2 751 977 074	2 751 977 074	170 172 845	170 172 845
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	445 248 327	445 248 327	472 914 172	472 914 172	27 665 845	27 665 845
376	Generální inspekce bezpečnostních sborů	452 581 266	452 581 266	469 757 283	469 757 283	17 176 017	17 176 017
378	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	425 317 706	425 317 706	427 932 108	427 932 108	2 614 402	2 614 402
381	Nejvyšší kontrolní úřad	644 751 491	644 751 491	853 603 711	853 603 711	208 852 220	208 852 220
396	Státní dluh	43 810 880 286	43 810 880 286	47 981 880 286	47 981 880 286	4 171 000 000	4 171 000 000
398	Všeobecná pokladní správa	163 718 347 439	163 718 347 439	229 929 479 667	229 929 479 667	66 211 132 228	66 211 132 228

ZDROJOVÉ ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI - TRENDY

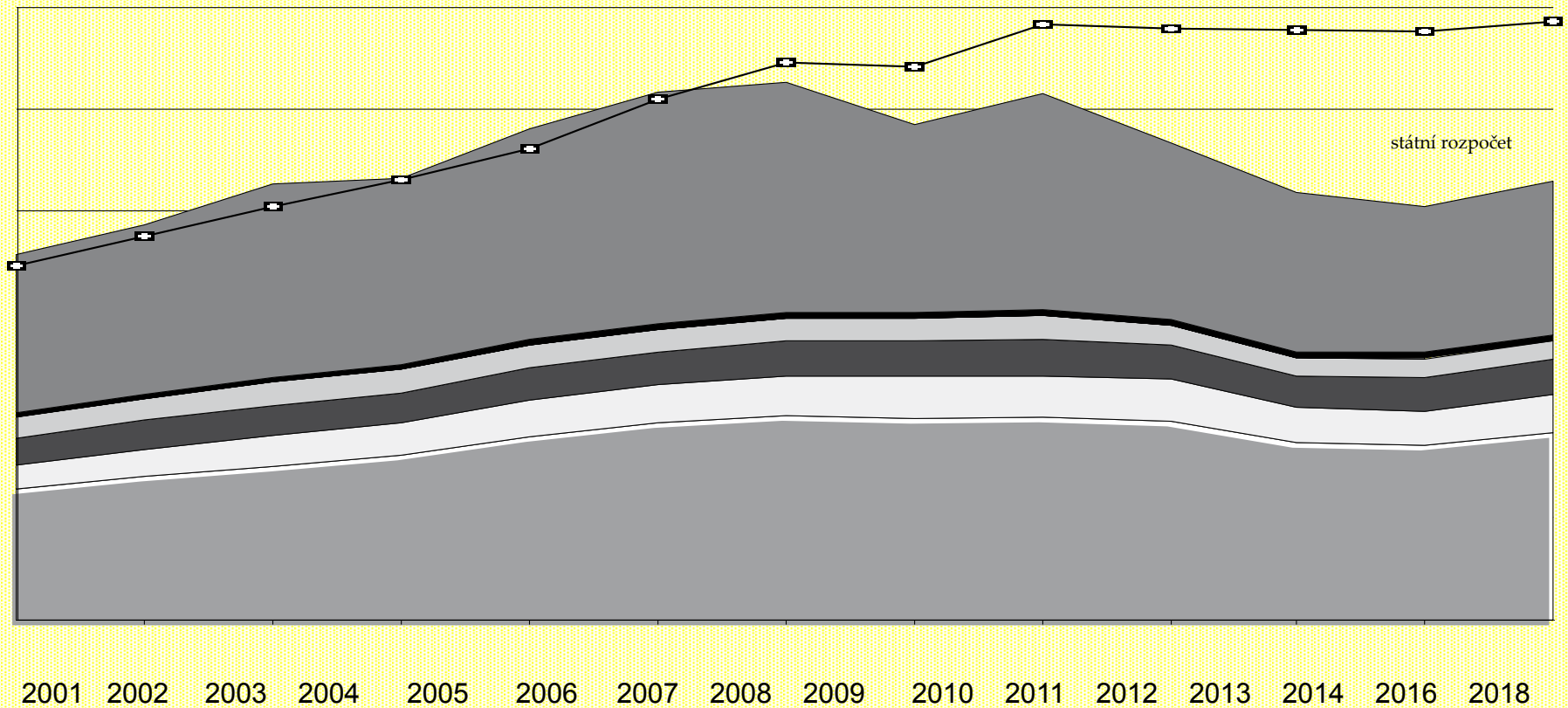
Odvětvové členění výdajů státního rozpočtu

- Zemědělství. Lesní hospodářství a rybářství.
- Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství.
- Služby pro obyvatelstvo.
- Sociální věci a politika zaměstnanosti.
- **Bezpečnost státu a právní ochrana (sk.5).**
- Všeobecná veřejná správa a služby.

Skupina 5 je pak členěna na pět podskupin:

- obrana,
- civilní připravenost na krizové stavy,
- bezpečnost a veřejný pořádek,
- právní ochrana,
- požární ochrana a integrovaný záchranný systém.

ZDROJOVÉ ZAJIŠTĚNÍ BEZPEČNOSTI

- 1 MO ČR: vojenská obrana
- 2 Bezpečnostní informační služba
- 3 Celní správa ČR
- 4 MS ČR: Generální ředitelství Vězeňské služby
- 5 Generální inspekce bezpečnostních sborů MF ČR
- 6 MV ČR: požární ochrana
- 7 MV ČR: bezpečnost a veřejný pořádek státní rozpočet

ROZPOČET: Všeobecná pokladní správa, účelové rezervy na řešení KS a odstraňování jejich následků

- **Vládní rozpočtová rezerva**
- **Rezerva na předcházení a řešení KS a odstraňování následků**
- **Rezerva na mimořádné výdaje**
- *Poznámka: Vládní rozpočtová rezerva činí nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rok*

Vládní rozpočtová rezerva

- Lze ji využít k financování KS po vyčerpání rezervy na řešení KS;
- MF může k plnění schválených žádostí na financování řešení KS použít v souladu s 27 zákona o rozpočtových pravidlech vládní rozpočtovou rezervu, a to do výše stanovené usnesením vlády.
- V praxi k tomu pravidelně dochází a tento postup se využíval např. v případě povodní v roce 2013.
- Materiál pro jednání vlády připravuje MF.

Účelová rezerva na předcházení a řešení KS a odstraňování následků

- Použití finančních prostředků na předcházení KS je možné pouze ve vazbě na mimořádné události podle zákona o IZS.
- Podmínky použití prostředků na řešení KS a odstraňování jejich následků upravuje:
 - usnesení vlády, o způsobu použití finančních prostředků z účelové rezervy na řešení KS a odstraňování jejich následků z kapitoly „Všeobecná pokladní správa“ (podle 25 písm. b) krizového zákona).
- Finanční prostředky lze čerpat ve smyslu krizového zákona pouze po vyhlášení některého z krizových stavů.

Rezerva na mimořádné výdaje

Dle zákona č.239/2000 Sb., o IZS

- Rezerva může být použita IZS k úhradě mimořádných výdajů vzniklých v důsledku prováděných záchranných a likvidačních prací.
- MF přijímá žádosti ze strany MV – GŘ HZS ČR (dopis ministra vnitra).
- Financovány jsou opravy poškozené zásahové techniky, nákupy nové techniky.
- Např. v případě povodní uplatňovány požadavky na kondenzační odvlhčovače, kalová čerpadla, čluny apod.

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (2)

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

- Financování nevojenských KS vymezuje 25
- Ministerstva a jiné ÚSÚ v rozpočtu své kapitoly, kraje a obce ve svých rozpočtech na příslušný rok vyčleňují objem finančních prostředků potřebný k zajištění přípravy na KS;
- Kraje a obce ve svém rozpočtu na příslušný rok vyčleňují účelovou rezervu finančních prostředků na řešení KS a odstraňování jejich následků.
- Žádný právní předpis neupravuje výši vyčleňovaných finančních prostředků na uvedený účel, toto je v rozhodovací pravomoci příslušných orgánů krajů a obcí, které schvalují svůj rozpočet na daný rok.

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (3)

Zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně

- Za součást financování připravenosti na řešení KS lze považovat financování jednotek požární ochrany
- Výkonnou složkou pro řešení KS jsou složky IZS, mezi ně patří jednotky požární ochrany (profesionální i dobrovolné).
- Územním rozpočtům jsou tímto zákonem ukládány povinnosti v přenesené působnosti státní správy.
- Obce zřizují jednotky dobrovolných hasičů obcí a odpovídají za jejich akceschopnost.
- Kraje přispívají na financování potřeb jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí a HZS krajů.
- Toto finanční opatření se týká pouze této složky IZS.

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (4)

Dle Zákon č. 239/2000 Sb., o IZS (31) lze ze státního rozpočtu financovat:

- Dokumentaci IZS,
- Opatření ochrany obyvatelstva,
- Ověřování připravenosti k záchranným a likvidačním pracím
- Budování a provozování společně užívaných zařízení pro potřeby IZS (telekomunikace, IS)
- Požadavky uplatňuje MV, kraje v návrhu svého rozpočtu.

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (5)

- Zákon č. 241/2000, o hospodářských opatřeních pro krizové stavy (HOKS)
- Upravuje přípravu HOKS a přijetí hospodářských opatření po vyhlášení KS.
- Stanoví pravomoc vlády a správních úřadů při přípravě a přijetí HOKS.
- Stanoví práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě a přijetí HOKS

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (6)

- Zákon č. 241/2000, o HOKS
- Za **stavu nebezpečí** může hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností uložit právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě povinnost:
- dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství,
- skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět,
- přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní nebo provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo.

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (7)

- Zákon č. 241/2000, o HOPKS

Za **stavu nebezpečí** může hejtman nařídit:

- regulaci prodávaného zboží v obchodní síti
- způsob, jakým bude regulováno množství zboží prodávané spotřebiteli
- maximální množství zboží, které lze spotřebiteli prodat,
- okruh spotřebitelů, kterým budou vybrané položky zboží dodávány přednostně,

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (8)

- Zákon č. 241/2000, o HOPKS
- V systému nouzového hospodářství **nezbytnou dodávku** hradí orgán krizového řízení, který o ní rozhodl.
- Poskytnuté pohotovostní zásoby, mimo zásob, které byly spotřebovány, je příjemce povinen vrátit do 60 dnů po zrušení KS.
- Přidělení zásob pro humanitární pomoc fyzickým osobám vážně postiženým KS zajišťuje hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností, kterému byly zásoby pro humanitární pomoc poskytnuty.
- **Vydané zásoby se neuhrazují, ani nevracejí.**

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (9)

- Zákon č. 241/2000, o HOPKS
- **Náklady spojené s použitím některého regulačního opatření včetně zvýšených nákladů**, které by osobě jinak nevznikly, **nese správní úřad**, který regulační opatření vyhlásil, pokud se s příslušným ústředním správním úřadem o způsobu jejich úhrady nedohodne jinak.
- O způsobu úhrady může rozhodnout rovněž vláda
- Náhrady újmy a škody tento zákon neřeší

2. FINANCOVÁNÍ KRIZOVÝCH SITUACÍ VOJENSKÉHO CHARAKTERU

- Zajišťování obrany
- Financování za stavu ohrožení státu (SOS) a válečného stavu (VS)

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (10)

- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR
- Stanovuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob k zajišťování obrany státu před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností.
- **Za přípravu a zajišťování obrany státu odpovídá vláda.**
- Obrana je souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením.
- Obrana státu zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil a prostředků a účast v kolektivním obranném systému.

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (11)

- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR
- Definuje **pracovní povinnost** jako povinnost fyzických osob vykonávat po nezbytně nutnou dobu určené práce nutné k zajišťování obrany státu za SOS a VS
- **Povinnost poskytnout věcné prostředky jako movité a nemovité** věci ve vlastnictví státu, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob nebo jimi poskytované služby lze využít v zájmu zajišťování obrany státu.
- **Výdaje** spojené s přípravou k obraně státu a s obranou státu za SOS a VS **hradí stát.**

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (12)

- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR
- Náhrady vyplácí obecní úřad obce s rozšířenou působností, který o poskytnutí věcných prostředků, pracovní výpomoci nebo pracovní povinnosti rozhodl.
- Náhrady se vyplácejí do 6 měsíců od odvolání SOS nebo VS. Nárok na náhradu se nepromlčuje.
- Náhrada za poskytnutí věcného prostředku dle 41 se určí, nedošlo-li k dohodě o její výši, ve výši ceny zjištěné podle zvláštního právního předpisu.
- Rada kraje může stanovit sazby a způsob výpočtu maximální výše náhrad za poskytnutí jednotlivých druhů věcných prostředků

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (13)

- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR
- Výjimečně lze vyvlastnit ve zkráceném řízení nezbytné nemovité a movité věci a práva k nim.
- Vyvlastnění lze uskutečnit pouze za náhradu.
- Náhrady za vyvlastnění vyplácí MF na návrh příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností,
- Návrh se podá do 6 měsíců od právní moci rozhodnutí o vyvlastnění.
- Nárok na náhradu se nepromlčuje.

PLATNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA (14)

- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR
- Majetkovou újmou na věcných prostředcích se rozumí každé poškození nebo opotřebení nad obvyklou míru dodaného věcného prostředku.
- Došlo-li k poškození věcného prostředku a nebyl-li uveden do původního stavu ke dni vrácení, náleží jeho majiteli **náhrada majetkové újmy**.
- Není-li uplatněno právo na náhradu majetkové újmy nejpozději do 6 měsíců ode dne jeho vrácení a v ostatních případech nejpozději do 1 roku ode dne jeho vrácení, zaniká
- Odškodňují se pouze pracovní úrazy, nemoci z povolání a úmrtí, ke kterým došlo při plnění úkolů po dobu pracovní výpomoci nebo pracovní povinnosti.

ROZPOČTOVÉ FINANCOVÁNÍ SOS a VS

- Zákon o rozpočtových pravidlech upravuje financování v důsledku vojenské nebo nevojenské KS, kdy je vyhlášen SOS nebo VS.
- 31, MF vypracuje a do 15 dnů ode dne vyhlášení SOS předloží vládě, návrh **mimořádného státního závěrečného účtu a návrh nouzového státního rozpočtu**
- 32, MF vypracuje návrh mimořádného státního závěrečného účtu a návrh válečného státního rozpočtu po vyhlášení VS.

STABILITA MĚNY, ROLE ČNB (1)

- 23 odst. 1 písm. c) zákona o HOPKS je vláda za SOS a VS oprávněna na návrh guvernéra ČNB svým nařízením omezit nebo zakázat nakládání s peněžními prostředky na účtech u osob oprávněných poskytovat platební služby.
- ČNB je za krizové situace povinna zabezpečit též ochranu měny (stabilitu měny) - (23 odst. 3, krizový zákon)
- Guvernér ČNB disponuje za SOS a VS významnými pravomocemi

STABILITA MĚNY, ROLE ČNB (2)

- Změny měnové politiky a stanovení kurzu české koruny vůči cizím měnám
- Omezení nebo zakázání bezhotovostních a hotovostních převodů mezi poskytovateli finančních služeb
- Přerušování správních řízení vedených ČNB
- Omezení nebo zakázání výkonu činností povolených ČNB
- Omezení nebo zakázání nákupu a vývozu devizových hodnot a čerpání prostředků z devizových účtů,
- Zavedení nabídkové povinnosti devizových hodnot a stanovení jejího rozsahu
- Omezení nebo zakázání poskytování úvěrů a prodej úvěrových produktů
- Omezení nebo zakázání vývozu české koruny.

3. FINANCOVÁNÍ OBNOVY ÚZEMÍ

3. FINANCOVÁNÍ OBNOVY ÚZEMÍ

- Obnova majetku
- Fond solidarity Evropské unie
- Další možnosti financování následků živelní pohromy:
 - Úhrada škod pojišťovnami;
 - Sociální výpomoc občanům;
 - Využití půjčky ze zahraničí (např. Evropská investiční banka);
 - Fondy Evropské unie;
 - PPP - tzv. Partnerství veřejného a soukromého sektoru;
 - Finanční dary od domácích fyzických a právnických osob
 - Finanční dary ze zahraničí a občanská solidarita

OBNOVA MAJETKU (1)

- Zákon č. 12/2002., o státní pomoci při obnově území postiženého živelní nebo jinou pohromou
- Zákon č. 363/1999 Sb., o pojišťovnictví,
- Pomoc na **obnovu majetku sloužícího k zabezpečení základních funkcí v území** postiženého živelní nebo jinou pohromou a byl vyhlášen SN nebo NS
- Pomoc lze poskytnout pouze krajům, obcím a všem právnickým a fyzickým osobám (podnikatelským i nepodnikatelským subjektům), které **na postiženém území prostřednictvím vlastního majetku zabezpečují základní funkce.**
- Uvedené subjekty musí prokázat, že nejsou schopny vlastními prostředky obnovit tento majetek.

OBNOVA MAJETKU (2)

Základními funkcemi v území se rozumí zabezpečení:

- dopravní obslužnosti, veřejných telekomunikačních a poštovních služeb,
- zdravotnických, sociálních a školských služeb,
- bydlení, zásobování vodou, elektrickou energií, plynem,
- energetickými surovinami, potravinami, léky a krmivy pro živočišnou výrobu,
- odvádění odpadních vod, likvidace komunálního odpadu.

Státní finanční pomoc na obnovu nebo pořízení majetku poškozeného nebo zničeného živelní nebo jinou pohromou se poskytuje z prostředků státního rozpočtu jednorázově na základě rozhodnutí ministerstva, určeného ve strategii obnovy území.

ZÁSADY VYŽADOVÁNÍ STÁTNÍ POMOCI

- Vyhlášen některý z KS (SN, NS),
- Podána na ministerstvo žádost s doložením, že obec či kraj nejsou schopny vlastními prostředky obnovit svůj majetek sloužící k zabezpečení základních funkcí v území,
- Kraje a obce musí doložit Ministerstvu pro místní rozvoj, v jaké míře jsou schopny situaci řešit z vlastních rozpočtů a další nezbytné údaje k finančním prostředkům potřebných na obnovu,
- Kraj, v jehož územním obvodu došlo k mimořádné události, vypracuje **přehled o předběžném odhadu nákladů a předložit jej MF do 7 dnů od zrušení vyhlášeného KS.**

STRATEGIE OBNOVY ÚZEMÍ

- Po podání žádosti o státní podporu vypracuje Ministerstvo pro místní rozvoj (MPSR) ve spolupráci s MF návrh strategie obnovy postiženého území
- Strategii předloží MPSR vládě ke schválení do 20 dnů po uplynutí doby vyhlášení KS.
- V usnesení vlády je ministrům příslušných resortů uloženo předložit návrh:
 - dokumentace programů a podprogramů pro pomoc postiženým oblastem,
 - poskytnutí dotací z určených rozpočtových kapitol
 - uvolnění finančních prostředků z kapitoly státního rozpočtu Všeobecná pokladní správa,
- Protředky jsou pak převedeny do rozpočtových kapitol (zejména MPSR a Ministerstva zemědělství).

FOND SOLIDARITY EU

- Financování prvotních nákladů za nezbytná opatření nutná k **obnovení základních funkcí poškozeného majetku a území**, které nebyly kryty jinými prostředky z rozpočtové kapitoly MF, z jiných rozpočtových kapitol státního rozpočtu, ze strukturálních fondů EU nebo jiných prostředků EU, jiných zahraničních zdrojů, pojištění, darů.
- Princip retroaktivní úhrady již uskutečněného a zdokumentovaného výdaje.
- Příspěvek FSEU kryje 100 % oprávněného výdaje, není požadováno žádné další spolufinancování z národních zdrojů.
- Za oprávněnost prostředků nárokovaných z FSEU odpovídá kraj (ověřuje správnost využití).
- Na finanční pomoc z FSEU není právní nárok.

VÝŠE ŠKOD POVODNĚ 2013

Kraj	Celkové škody v tis. (Kč)	% celkových škod	Příspěvek z FSEU (EUR)	Příspěvek z FSEU (Kč)
Jihočeský	2 012 647	13,0	2 070 676	53 539 392
Plzeňský	279 370	1,8	286 709	7 413 147
Středočeský	4 175 520	27,0	4 300 634	111 197 199
Královehradecký	871 745	5,7	907 912	23 474 964
Liberecký	568 409	3,7	589 346	15 238 135
Ústecký	3 523 108	22,8	3 631 647	93 899 857
Hlavní město Praha	4 022 184	26,0	4 141 351	107 078 784
Celkem	15 452 983	100,0	15 928 275	411 841 478

4. NÁHRADA ŠKOD

NÁHRADA ŠKODY (1)

- Ustanovení 36 krizového zákona: „Stát je povinen nahradit škodu způsobenou právníckým a fyzickým osobám v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními a cvičeními (39 odst. 4) prováděnými podle tohoto zákona.
- Odpovědnosti se může stát zprostit jen tehdy, pokud se prokáže, že poškozený si způsobil škodu sám.
- Náhrada věcné škody vzniklé při činnosti orgánů provádějících krizová opatření nebo při uložení poskytnutí věcných prostředků se poskytuje podle právních předpisů platných v době vzniku škody.
- Náhrada újmy na zdraví vzniklé při výkonu uložené pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo dobrovolné pomoci vykonané v rámci organizované činnosti se poskytuje obdobně podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů, pokud nárok na náhradu této škody nevznikl již z pracovněprávního vztahu.

NÁHRADA ŠKODY (2)

- Peněžní náhradu poskytne orgán krizového řízení, který nařídil krizové opatření nebo cvičení, při němž anebo v jehož důsledku vznikla škoda či újma.
- Nárok na náhradu škody uplatňuje právnická nebo fyzická osoba písemně u příslušného orgánu krizového řízení do 6 měsíců od doby, kdy se o škodě dozvěděla, nejdéle do 5 let od vzniku škody, jinak právo zaniká.
- Orgán krizového řízení může v případech hodných zvláštního zřetele přiznat náhradu škody i po uplynutí termínu k podání žádosti nebo i bez podání žádosti, ale nejdéle do 5 let od vzniku škody.
- Náhrada škody se neposkytuje osobám, které ji zavinily.
- Orgán krizového řízení je oprávněn požadovat uhrazení nákladů, které vynaložil jako náhradu škody, po původci vzniku krizové situace, kdy byla nařízena krizová opatření.

VYMAHATELNOST

- Duch zákona vládě ukládá konat tak, aby chránila život, zdraví a majetek občanů,
- V zákonech nelze předvídat všechny možné KS, a jsou v nich stanoveny velmi stručně zásady, jimiž se vláda řídí.
- Komplikovaná právní úprava nahrává právníkům vysoudit na zdevastovaném státě odškodnění pro své klienty.
- Současný stav legislativy, bohužel, tyto budoucí morální a nesolidární excesy může způsobit.
- Soudy pak jednají podle zákona, mohou přiznat pochybení státu a nebo oprávněné nároky žalobců.
- Odškodněním by mohla být jedna koruna, která by spravedlivě vyjadřovala, co si o takovém počínání společnost myslí.

ZÁVĚR

- Platná právní úprava umožňuje financovat přípravu na KS, jejich zvládání včetně řešení následků a obnovy území.
- Financování má vícezdrojový charakter.
- Velkou část odpovědnosti přenáší stát na kraje a obce, způsob financování je nepružný.
- Platná právní úprava je komplexní, vykazuje však odlišné přístupy pro řešení jednotlivých KS a použitých nástrojů (IZS, AČR).
- V praxi je problematický výklad jednotlivých ustanovení zákona (nejednotné chápání) – především při uplatňování náhrad!
- S uplatňováním mechanismů v rámci SOS a VS nejsou praktické zkušenosti.

PŘIPRAVENOST

- Jsme dobře připraveni?
- Procesy krizového řízení i vymezení kritické infrastruktury, stav státních hmotných rezerv odvisí od analýzy hrozeb a stanovení rizikových priorit.
- Může být stát stejně dobře připraven na povodně i sucha, které se rychle a nečekaně střídají, stejně jako na Rusy, hraboše, kybernetické útoky, tornáda, Číňany, hybridní válku, epidemie, krachy na burze, embarga, ropné šoky, energetický dumping, obchodní válku, migrační krizi, nedostatek pracovních sil, hloupost politiků, chamtivost nadnárodních řetězců, korupci, ekologické havárie, odliv kapitálu, dezinformační válku proti dezinformacím a případné podrazy údajných spojenců?